

**21 Kasım 2016
Basın Duyurusu**

**ÇOCUĞA YÖNELİK CİNSEL İSTİSMAR SUÇU KONUSUNDA
ÇOCUK VAKFI'ndan
3 MADDELİK ACİL YOL HARİTASI ÖNERİSİ**

- **TBMM Genel Kurulu'na sunulan önerge derhal geri çekilmelidir.**
- **Anayasa Mahkemesi kararının yürürlüğe gireceği 10 Aralıktan itibaren Kanuni boşluk doğmaması için mevcut 103. madde ufak değişikle aynen düzenlenmeli ve yeni madde yazımına kadar geçici bir süre yürürlükte kalacak şekilde kabul edilmelidir.**
- **“Çocuğun öncelikli yüksek yararı” ilkesi doğrultusunda çocuğa cinsel istismar suçu maddesi yeniden yazılmalıdır.**

Çocuk Vakfı, 17 Kasım 2016 tarihinde TCK'nın 103. maddesinin müzakeresi sırasında TBMM Genel Kurulu'nda sunulan önergenin “usul” ve “içerik” bakımından bir dizi sorun içerdiğini açıkladı.

17 Kasım 2016 gecesini TBMM Genel Kurulu'nda sunulan önerge ile evlenme durumunda çocuğa cinsel istismarın cezasız kalacağı gündeme geldi. Bu vahim girişimin Meclis'te kabul edilmesi hâlinde cinsel istismara uğramış ve yasadan tekrar etkilenecek mağdurların yeniden büyük zararlar görmesi yanında bundan sonra çocuğa karşı cinsel istismar vakalarında artış olması da kaçınılmaz olacaktır.

Önerge hem usul hem içerik yönünden büyük sorunlar içermektedir.

Usul yönünden:

Anayasa Mahkemesi, çocuğa yönelik cinsel istismar maddesine ilişkin 12 Kasım 2015 ve 26 Mayıs 2016 tarihli tartışmalı iki iptal kararının yürürlük tarihlerini, doğabilecek tamiri zor zararlara engel olmak amacıyla, 2016 sonu ve 2017 başı olarak belirledi. Diğer bir ifade ile Meclis'in maddeyi yeniden yazmak için bir yıllık süresi vardı. Oysa, kısa bir süre önce Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan metin Başbakanlık tasarısı olarak Meclis'e gönderildi. Meclis'e gönderilen tasarı eski madde metnini aynen korumakta ve 12 yaşından küçüklere yönelik cinsel istismarda ceza alt sınırını yükseltmek dışında hiç bir yenilik içermemekte idi. Bu durum, bir yıl boyunca hiç bir esaslı çalışma yapılmadığının göstergesidir.

17 Kasım gecesi ise geçici madde önergesi Meclis Genel Kurulu'na sunulmuş ve 103. maddenin uygulanmasından doğan bazı mağduriyetlerin giderilmesinin amaçlandığı gerekçesi ileri sürülmüştür. Şu ironik soruyu sormadan edemiyoruz: Doğuracağı vahim sonuçlar düşünülmeden hazırlanmış önerge için bir yıl beklemeye ne gerek vardı?

Geçen bir yıllık sürede usulen yapılması gereken çocuğa yönelik cinsel istismarın alan uzmanlarıyla birlikte disiplinler arası yaklaşımla ve bütün boyutlarıyla ele alınması ve istismarla mücadeleyi sağlam bir yasal zemine oturtacak biçimde TCK 103. maddesinin sıfırdan yazılması gerekirdi. Ancak, bu yapılmamış ve kısa sürede hazırlanan yasa tasarısı ve en son önerge ile artık alıştığımız bir tablo ortaya çıkmıştır; sorun çözelim derken sorunlar yumağına kapı açılmıştır: Bir sorunu çözme amacıyla yola çıkıldığı söylenip yapılan yeni yasal düzenlemelerle sorunun çözülmesi bir yana yeni, daha büyük sorunlara ve mağduriyetlere kapı açılmaktadır. 103. madde üzerinden yapılan tartışmalar ve önerge ile gelinen son nokta tam da budur.

İçerik yönünden:

Erken yaşta evliliklerden doğan mağduriyetleri gidermek için sunulan önerge metni amacının dışına çıkan ve 15 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş çocuklara yönelik suç işlemiş bütün cinsel istismar failleri için cezasızlık durumuna kapı açan niteliktedir. Geçici madde metni öyle ucu açık ifadelerle yazılmıştır ki, maddenin uygulanması hâlinde; cinsel istismar faillerinin cezadan kurtulacağı vahim sonuçların ortaya çıkması kaçınılmazdır.

TCK'nın 103. maddesine göre 15 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş çocuklar cinsel davranışlara rıza göstermeye ehil görülmemiştir. Bu çocuklara yönelik cinsel istismarda mağdurun cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedenle istismara uğramış kabul edilmesi ve failin buna göre muamele görmesi 103. maddenin temel prensibidir. "Cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir neden olmaksızın" ifadesini içeren geçici madde önerisi ile bu prensip ihlal edilmekte ve kanun maddesinin mantığı alt üst edilmektedir. Diğer bir ifade ile, geçici madde kalıcı hasarlar bırakacak niteliktedir. Ayrıca mağduriyetleri gidermek amacıyla yola çıktığını söyleyen kanun yapımcıların şu soruların cevabını verebilmesi gerekir: Af niteliğindeki geçici madde hükmü sonrasında cinsel istismar ile mücadelenin zarar görmemesi, cinsel istismara yönelik caydırıcılığın zayıflamaması ve bundan sonra daha fazla cinsel istismar mağduru ile karşılaşmamak mümkün müdür? İleride yine af çıkar ümidiyle

kanunun yasakladığı fiilleri işleme isteğindeki artışların doğuracağı yeni mağdurları da düşünmek gerekmez mi?

Altının çizilmesi gereken temel bir husus da erken yaşta evlendirilenlerin cinsel istismarın bir yönü olduğudur. Konuya kısmi yönden bakılmayıp, cinsel istismara uğramış bütün mağdur çocukların sorunlarının her yönü ile ele alınması gerekir. Cinsel istismarın hem mevcut mağdurlarına hem de maalesef gelecekte mağdur olma ihtimali olan çocuklarımıza karşı yeterince özenle ve kapsayıcılıkta meseleye yaklaşmadan, hukuki altyapıyı ve etkin uygulama mekanizmalarını oluşturmadan hiç bir mağduriyetin gerçek anlamda giderilmesi mümkün değildir. Gerisi, çocuklarımızın günlük siyaset tartışmaları arasında kaybolup gideceği ve maalesef yine unutulacağı büyüklerin sonu gelmez kavgaları olmanın ötesine geçemeyecektir.

İlk Anayasa Mahkemesi kararından bugüne geçen yaklaşık bir yıllık sürede, bütün mağdurların ve bu suça maruz kalması muhtemel bütün çocuklarımızın korunması için disiplinler arası bir yaklaşımla olaya eğilmek ve cinsel istismar sorunlarını çözmeye yönelik bütüncül bir yasama çalışması yapmak maalesef mümkün olmamıştır. Bu vahim durum en az geçici madde kadar çocuk istismarı ile mücadeleye zarar verici niteliktedir. Bu noktada 103. maddeye ilişkin şu genel değerlendirme de önemlidir: Geçici maddenin geri çekilmesi yeterli olmayacaktır. Çünkü mevcut 103. madde çocuk istismarı ile etkin mücadele bakımından ciddi eksikleri olan, çocukların yararını merkeze almadan düzenlenmiş, suçun ortaya çıkmasını önleyici tedbirleri öngörmeyen, suç ortaya çıktıktan sonra çocuğa yaklaşımı sorunlu, rehabilite edici unsurları barındırmayan, faillerin uygulamada etkin biçimde cezalandırılmadığı bir maddedir. O yüzden, geçici maddenin geri çekilmesi ile çocuğun cinsel yönden istismarı konusunda sorunları bitiren bir ilerleme değil, durumu daha da kötüye götürücü bir adım engellenmiş olacaktır. Çocuk istismarı konusunun kanayan bir yara olduğu ve mevcut yasal altyapının etkin mücadele imkanı vermediği gerçeği geçici madde tartışmaları arasında kaybolmamalıdır.

Çocuk Vakfı olarak Anayasa Mahkemesi kararlarından sonra başlattığı çalışma ile farklı disiplinlerden alan uzmanlarının görüşlerini alarak **Çocuğun Cinsel İstismarı -Ceza kanunu maddesi- Raporu**'nu hazırladı. Konu hakkında detaylı görüşlere www.cocukvakfi.org.tr adresinde bulunan rapordan ulaşılabilir. Geçici madde tartışmaları ile gelinen noktada, hiç zaman kaybetmeden acilen uygulanması gereken yol haritası önerimizi kamuoyuna sunuyoruz.

Çocuk Vakfı'ndan 3 Maddelik Acil Yol Haritası:

1. TBMM Genel Kurulu'na sunulan çocuğa karşı cinsel suçlarla ilgili önerge derhal geri çekilmelidir.
2. Anayasa Mahkemesi'nin verdiği ilk iptal kararı 10 Aralık 2016'da, ikinci karar ise 12 Ocak 2017'de yürürlüğe gireceğinden doğacak kanuni boşluğu bir an önce gidermek gerekmektedir. Kalan kısa sürede çocuğa yönelik cinsel istismarı bütün yönleri ile ele alan kapsamlı bir kanun maddesi hazırlamak mümkün gözükmediğinden, TCK'nın 103. maddesinde yapılacak değişikliklerle ve geçici bir süre yürürlükte kalacak şekilde kabul edilmelidir.
3. TBMM'de temsil edilen partilerin kuracağı özel bir komisyon, alan uzmanları ve sahada suç ile mücadele gayreti gösteren kesimlerin de katılımını sağlayarak, çocuğa yönelik cinsel istismarı bütün boyutları ve disiplinler arası yaklaşımla ele almalı ve 2017 yılının ilk altı ayı içinde "çocuğun öncelikli yüksek yararı" ilkesini esas alan çocuğa yönelik cinsel istismar maddesi yeniden yazılmalıdır.

Çocuk Vakfı
Çocuğun Cinsel İstismarı
-Ceza Kanunu Maddesi-
Raporu
www.cocukvakfi.org.tr
(Raporlar Bölümü)